

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illustrissimi Domini Simonis De Fierlant, Hispaniarum Ac
Indiarum Catholico Regi, In Hispania Ac Belgio, A Concilio
Status, Brabantiae Cancellarii, Catholico Ab Affectu
Tractatus, Quo, Clarissime ...**

**Fierlant, Simon de
Coloniae Agrippinae**

Articulus. I. Libri Gummariani.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37059

cos ipsos , qui conferendi sunt , incipiamus agnoscere. Et primus quidem nobis veniat D. Gummarus : neque enim inurbanus ità sim, ut primo in limine omne humanitatis officium exuisse videar : habebo, quam debeo, dignitatis majoris rationem, & occurrentibus mihi Eximio & Eruditissimo , Virum Eximium prius salutabo.

PRIMUS ARTICULUS

Libri GUMMARIANI.

NAm quid ais, Eximie Gummare, libri Gabriëliani historiam legisti? sed num satis etiam attentè? nec illud legenti aliquando occurrit, parum abest, & mutato nomine hæc de me fabula narratur: sed quid ego quid ajas quæro, & non potius quid agas? nam dum vicina domus, & profus contigua fulmine tacta est, & jam tota in flammis, & cineres abit; tu domi tuæ securè satis habitare te credas, & otiosè istic sedeas? quid? tuo pariete ex vicino incendio jam rimas agente, non tempus adhuc credis, ut vasa cito colligas, & periculosa adeò è vicinia commigres? quid autem capite abnuis? quod Patri Gabriëlis te vicinum dixerim? rectè monuisti, erravi imprudens; nam qui iisdem inniteris fundamentis eodem ambulas pavimento, iisdem circumscriberis parietibus, eadem promis ex cavea, non vicinus me-herculè, sed domesticus & sub eodem tecto habitare dicendus es; do-

ET INFELIX CONCORDIA. 49

domesticum te ergo imposterum dicam, quando ita vis, vicinum negabo : sed hoc nomine tantò à me monendus es sollicitius, quanto propius malum est. Hæc habe pro primo congressu, reliqua postea, nam sæpius à me eris invisendus, & nunc expectat me Lector, de tuis libris cum otio edocendus : non est tamen cur abscedas longius, nam ubi de libris agitur, importuna ipsius Authoris, nec potest, nec debet esse præsentia.

§. I.

METHODUS REMITTENDI
& retinendi peccata, &c.

ANno itaque 1674. in lucem prodiit Methodus Gummariana remittendi & retinendi peccata : quamquam quid dico in lucem prodiisse ? non est hæc apta de sole oriente locutio, & non obscure *Franciscus van Vianen, D. Gumhari*, quod nec ipse neget, verè domesticus, librum hunc visus est *Solem* dicere, dum anno 1676. die 13. Januarii Thesi 3. ita loquitur : *In SOLEM sanè obloqui deprehenduntur qui obstrepunt Doctrinæ S. Caroli, quam, ut brevitatis causa hic propugnemus, METHODUM REMITTENDI ET RETINENDI PECCATA, ex Instructione Pastoralis deductam habemus velut expressam, ubi eum vides ita Doctrinam S. Caroli Soli comparare, ut radios*
G
ejus

ejus tamen aliquos deductæ ex ea (ut ipse quidem ait , nos negamus ,) Methodo non avarè communicet : quod quidem si satis esse negas , ut illustri Solis splendeat nomine ; non magnoperè repugnabo , & dictionem paululum temperabo meam : nec *Solem* jam dicam , quod satis est , quem solaribus malè radiis circumdatum video ; Phaëtonta dicam . At at videat *Gummarus* , ne plùs aliquid , quam nomen à Phaëtonte mutuetur ejus Methodus , & fato Phaëtonte felicius nihil habeat , quam ortum ; ego , ut de me candidè fatear , male herclè metuo , ne in quorum manus noster hic Phaëton umquam ceciderit , æthiopes faciat . Hæc joco , inquires ; verumtamen *ridendo dicere verum quis vetat* ? Sunt qui Gummarianum hunc librum , uno ante Gabriëlianum anno protrusum , fratrem ejus dicant natu majorem ; repugnant alii , & diversis ortos Parentibus sic fratres negant , ut communibus tamen avis , proavisque progenitos consanguineos fateantur ; lis exigua admodum , nec difficulter me quidem arbitro ita componenda , ut , quos duo genuerint Patres , una verò & communis ambobus Parens novaturiens Doctrina pepere- rit , fratres germanos neges , uterinos dicas : ut ut est , quod mihi ad propositum sufficit , similes eos valde & consanguineos esse necesse est , qui in fraternitatis etiam suspicionem veniunt .

Nec totus uno partu est editus , sed per partes hiulcum opus prodiit : tractatus quatuor Author conceperat duos

ET INFELIX CONCORDIA. 51

veluti per abortum enixus est, quos paulo post secutus est tertius, cum quibus ut in unum corpus coalesceret, priores duo eodem prælo simul recusi sunt. Quartus post tot conceptionis annos nondum sat lucis patiens adhuc expectatur; avertant omen superi! grande aliquod monstrum tam diuturna & portentosa parturicio portendit.

Impugnavit tractatus singulos Antiquæ Ecclesiæ praxeos tam retinens propugnator, quam acer novitiæ Methodi adversarius *Franciscus Carolus Reymakers*, & jam priores duos ante prostraverat, quam tertius prodiret; & id causæ fuisse suspicor, cur, & priores duo secundis uno eodemque anno typis iteratò ederentur, ut ita videlicet stare iterum, & à lapsu suo surrexisse credi possent; & tertius priorum sorte merito territus tam periculosam lucem subire recusaret, nisi longior sibi ab Autore, Apologetica Præfatio assidua quasi custos & defensatrix præmitteretur.

At non diu profuit tam imbelles patrocinium, ipsa cum cliente suo ab eodem adversario victa est fugataque defensatrix, donec tandem latura suppetias nova jam & grandior D. Gumhari pro Methodo Apologia in arenam descendit; sed heu miseram! in victrices hæcenus cecidit manus; vin luctæ eventum? campo adhuc hostis potitur, ictum accepit illa ultimum, nec referre in hostem potuit.

Nec solus hanc tantæ laudis aleam *Franciscus Carolus Reymakers* subivit, voluit gloriosæ pugnæ socius esse insignis in ipsa Urbe Lovaniensi Professor, qui si non fortius, felicius

cius certè pugnavit & novitiæ Methodo praxim objecit adeò solidam, ut eam convellere *Gummarus* & labefactare hæctenus ne tentarit quidem.

Nec possum hic tacitus præterire Adolphi Godefridi Volufii S. T. D. & Archiëpiscopalis librorum Moguntia Censoris de hoc libro iudicium: ità enim ait: *prodiit, inquit, Methodus &c. quod scriptum in frontispicio Angelici Doctoris effigiem, in ipso contextu autem & ipso præfationis initio, sententiam S. Caroli Boromæi præ se ferebat: sed in utroque fallit, & in censum eorum Scriptorum omninò est referendum, quo ob suam novitatem geminis Fidei Catholicæ cultoribus suspecta esse debent. Sanè hæc Methodus à Doctrinâ Divi Aquinatis non minus, quam à praxi Sanctissimi Mediolanensium Archi-Præsulis magno distat intervallo. Hic tu Lector considera quam sincerè erudiendus sis ab eo libro, qui ipso bis turpiter te fallit in limine. Nunc ex eodem habe scopum, in quem collimat, ita enim prosequitur: Si vero scopum hujus novitiæ Methodi penitius introspeciamus non aliò collimat, quam ut Sacramentum Pœnitentiæ carnalibus jam alias tantopere invisum, magis reddat exosum & tantum non praxi adynaton Et paulò post per eam alios in desperationis barathrum, alios in impietatis præcipitium agendos præmonet; horres terminum? Viam ne ingredi.*

Huic tanti viri iudicio, ne nihil dicat, suum Laurentium Neesen, scio, objiciet, & singulare ejus suæ
Me-

fic neque mirabimur , qui mentis satis compotes ipsi non erant , tam alienum à mente Catholica de libro Gabriëliano ; quale supra audivimus , iudicium protulisse.

Neque mirere , Lector , iterum me hujus pseudo-conciliabuli meminisse , suus est enim hic , & proprius Racematoriæ factionis locus ; quando in gratiam Methodi congregata , & pro ea pertinacius quam honestius non interrupto certamine tribus hebdomalibus pugnavit.

Laudavit illa Methodum , & meram , putamque *S. Caroli* doctrinam esse definiuit , sed ut scias quam sit in definiendo infallibilis Lovaniensis hæc Synodus , repete memoriâ , quam de Morali Gabriëliana sententiam tulerit , dum eam ex Evangelio JESU CHRISTI haustam esse Synodaliter pronunciavit : ego certè has Methodo laudes non invideo , sunt enim bene Catholici , qui ad Toletanas Romanasque condemnationes præjudicium esse putant , à Racematoria Congregatione nimium laudari.

Et jam dudum me vocat Toletana Inquisitio , non minus in Methodum , quam in Moralem Gabriëlianam severa Judex ; & ego in hunc locum bipartitæ censuræ partem ultimam servavi : quotquot Magistri vestri Eximii Gumhari Methodum sequimini , quâ par est reverentiâ , Commissarios Inquisitores Apostolicos audite.

Nos los Inquisidores Apostolicos ... mandamos
se recojan y prohiban del todo los Libros
y Papeles siguientes:

VN Libro in Octavo coyo titulo es : Specimina, &c.
Otro Libro en Octavo qui se intitula : Methodus
remittendi & retinendi peccata &c. Auctore Gummaro
Huyghens, Lyrano S. Th. Doctore in Academia Lova-
niensi, Lovanii typis Hieronymi Nempæi 1674. por con-
tener proposiciones condenadas de Iansenio, temerarias, y
doctrina, que puede retraer à los Fieles del Sacramento de
Pœnitentia, y à los Confessores de que le administran: por
tanto mandamos &c. Datum Toleti 28. Augusti 1681.
subsignatum erat ab Inquisitoribus, & sigillatum Sigillo
S. Officii.

At furdis lugubre canebat Hispania: ita, congestis un-
dequaque & in Methodum laudibus, & in Toletanos
Patres dicteris, geminas simpliciorum aures oppleverant
Bajo-Janseniani & obstiparant. Sed de his superiori ca-
pite latius, ad quod Lectorem remitto. Fuit enim hæc
plaga D. Gummaro ita cum P. Gabriëlis communis, ut
uno uterque telo vulneratus, iisdem uterque suo vulnere
mederi herbis, & communibus sumptibus voluerit.

Confidentior tamen D. Gummarus in Hispaniæ Inqui-
sitionem

sitionem surrexit, & injuriosum, primo Thesisibus suis, deinde compendio impertinens assuit: sed bene; vindicavit laesum honorem, & pro sui Regis Inquisitione stetit in nuperis Thesisibus *D. Nicolaus du Bois* Collegii Regii Praeses aliquanto magis Regius, quam Collegii Pontificii Praeses *Gummarus* Pontificius est.

Quid interim Phaëtonte nostro? an non Phœbeo ex axe, in quo eum, ut vidimus *D. Van Viane* tam gloriose collocavit, non quidem in Eridanum, ut ille in fabulis, sed in Tagum cecidisse videri potest; addat suum fulmen Roma, nec erit Phaëtontei fati pars ulla, quam ipse non subierit: & tendit quidem jam dudum supplices ad caelum manus nimio Janseniani rigoris & amoris Bajani aestu exsiccata propè, & arida terra nostra Belgica; & poterit fortè moveri Roma, & compescere ignibus ignes: certè non est, quod sibi plaudat, & multa polliceatur *D. Gummarus*, quod suâ Methodo indemni fulminata sit Moralis Gabriëliana, quæ & turbarum minus in Belgio excitavit, & uno post methodum anno ferius nata est; non est hic tam constans rerum ordo, ut circumscripta æqualibus terminis vita omnibus fluat, & citius adeo nati perire citius debeant: nec insolens id esse video inter fratres, ut junioris funus senior efferat, non minus ipse tamen postea moriturus.

Nec dubium, quin hæc Toletana Censura Gallicam etiam Methodi Gummarianæ versionem feriat, non in
idioma,

idioma, sed in doctrinam sententia lata est, nec amica
 adeò Hispanis lingua est Gallica, ut hinc commendatio-
 nis aliquid aut patrocinii sperare possent Propositiones in
 Jansenio condemnatae, temerariae, &c. heus tu autem
D. Gummare, obsecro, quid liber tuus foeminea facit
 in manu? quid mulierculis cum *Methodo remittendi &*
retinendi peccata? nere illæ discant, & humili, pro
 sexu simplicitate sua piè peccata confiteri. Nolo tamen
 hic ego iterum periculosam muliercularum mentionem
 pluribus protrahere, scio quam aegrè, quam non sine
 aliqua Adversariorum nota, nec levi nimia familiaritatis
 suspicione superiori capite me inde extricarim: quam-
 quam in gratiam *D. Gummari* dicendum videretur aliquid:
 audio enim eum præcipuo quodam apud eas in pretio præ-
 reliquis haberi, &, ut non omnibus data sunt omnia,
 singulari præditum dexteritate in virginum potissimum
 conscientis dirigendis. Nota jam pridem est Lovanii
 Familia, in quam Monialium instar communiter victuræ
 non pauca foeminae associatae sunt, vulgus Marollas vocat.
 Huic Familiae & Confessarius est *D. Gummarius*, & Pater,
 & Tutor: & credo harum potissimum desiderio consu-
 luisse, quisquis ille fuit, qui à *Gummaro* conductus in-
 utili sanè & noxio labore Methodum in linguam Galli-
 cam transtulit: noverant illæ scilicet jam ante famâ
 opusculum, & ut avidè appeterent, & stultè deperirent,
 satis erat esse Gummarianum, & novo fortè egebant libro

spirituali religiosæ fœminæ. Ut ut est hac quoque parte similis est Morali Gabriëlianæ, nec satis Ordinis in sua Bibliotheca amans erit, qui alterum ab altero sejungat, nisi fortasse medium interponat librum de frequenti Communione, unde uterque magna sui parte depromptus est; sic ut non male etiam Parisianis typis prodeat Gallica Methodus, quando iis etiam excusus est liber Gallicus, quem in Epitomen ipsa Methodus contraxit. Cæterum nolim Parisiis nasci, & condemnari in Hispania.

§. 3.

*THEOLOGIÆ COMPENDIUM,
aliaque Theses.*

Non habet hæctenus *D. Gummarus* publicam in Scholis Academicis lectionem, saltem suo nomine: nam alienas quidem supplere vices ita frequenter audio, ut, alternas propè cum Principali suo Eximio *D. Francisco van Viane* lectiones dividens, Professor publicus credi possit: & sanè periculosas merces publicè qui vendit, suo id faciat, an alieno nomine, parùm fortasse ad rei summam, ad periculum certè nihil interest.

Habet tamen suam quoque domi suæ in Collegio Pontificio, cui præest, suarum mercium officinam, tantâ accurrentium undequaque emptorum frequentia, ut nihil
fit

fit, cur Academicam Cathedram affectet. Prodeunt ex hac Schola inflammati Discipuli, Bajo-Jansenianos, quos istic hauerunt, ignes, veluti totidem ex æquo Trojano incendiarii, toto deinde Belgio sparsuri. Nec indiligens Professor Theses Theologicas jam inde ab anno 1672. hebdomatim sustinuit; & ne pretiosa adeò fragmenta perirent, in breuem collecta libellum sex abhinc annis primò prodire, deinde iteratis typis anno jam proximè elapso nova editio auctior, non emendatior, in lucem data est, hoc insignita titulo: *Compendium Theologiae, id est Theses ex Summa D. Thomæ hebdomadatim defensæ ab anno 1672. usque ad annum 1684. in Collegio Adriani VI. &c. Præside Eximio. D. Gummaro, &c. juxta copiam Thesium Lovanii typis Lipsianis impressarum.*

Scrupulum non immeritò movit hæc editio D. Nicolao du Bois, quem, quia paucis, & per brevem parenthesin ipse explicat, longum non erit ejus verbis hic inserere, de hoc, inquit in Thesi secunda Theologica, *Compendio quæro per parenthesim, quomodo sine approbatione Censoris, absque nomine Typographi, non servatâ formâ Tridentini Concilii, & edictorum Regionum prodierit? Digna sanè librorum Censore, & pro officio suo hæc quæstio est; tum ita pergit: quomodo in frontispicio dicatur, juxta copiam Thesium Lovanii typis Lipsianis impressarum, quandoquidem in multis differat? nisi fortè hic sit mirabilis restrictio. Theses pro exercitio quidem intra Academiam*

Studiosis, Lectoribus, Professoribus, Doctoribus communicandæ tantum, non autem promulgandæ ubique approbationem Censoris non requirunt; sed liber constans 333. paginis in tenui caractere, Compendium Theologicum, potuitne publicè, sine approbatione & nomine Typographi, evulgari eo prætextu quod multa in eo sint, quæ à duodecim annis & citra fuerunt in Thesibus expressa? an non hic magna laxitas? Hactenus ille

At non vidit omnia satis alioqui perspicax D. Du Bois; nam illud potuisset addere, ex quo demum tempore Bajus Janseniusque Angelici Doctoris nomine veniant, ita enim damnata eorum scripta redolent, quæ ex hujus summa deprompta dicuntur, ut Theologiæ Bajo-Jansenianæ verius, quam Angelicæ compendium esse videatur: nec quia mole parvus est liber parum damni timendum est, ad magnum incendium parva scintilla est satis, & dispersum grandiori in massa venenum, quo magis colligitur, hoc agit potentius.

At quid hæc ad me, fortasse inquires? in eum hæc dicta oportuit, qui nec sciente me, nec Authore, Theses meas in Theologicum compendium collectas typis edidit; reddat rationem facti, qui fecit; & scrupulos eximat, qui injecit. Verum ego ignotos non alloquor, & collector ille obscure nimium sub his literis G. I. V. D. C. S. T. B. F. delitescit, quibus quidem è literis nihil certi intelligo, nisi eum S. Theologiæ Baccalaureum esse formatum, quem,

ET INFELIX CONCORDIA. 61

quem, si divinare licet, non alium esse suspicabor, quam qui sub iisdem literis S.T.B. Racematoria Synodi & apud Sylverium præco erat, & ipso in confesso fuerat Præses; at is herculè si est, non malè te alloquebar, ita enim, ut supra vidimus, tibi ille intimus est, ut loqui tibi non possim, nisi ipse audiat.

Neque hic locum obtinere potest frigidum tuum illud, quod 20. Augusti anno 1682. conclusione prima cum P. Lemos garriebas, nihil ex Thesis de ipsius Præsidis doctrina confici posse, propterea quod *juvenes multoties contra proprios Præsidentes ostentationis ingenii gratiâ plura non vera defendunt*, nam præter ea, quæ hac super re suis adversus te Thesis doctè disseruit R. P. Philippus de Vos, S. J. habe istud ex jure effatum, *illa nostra facimus, quibus auctoritatem nostram impartimur*. Deinde, ut alii id omnes dicerent, tu tamen negare deberes, qui ex Discipulorum Thesis tuæ facis Theologiæ compendium: in hoc certè nomen Gummati Præsidis lego, defendentium non lego. An ergo derepentè doctrina in compendio tua est facta, quæ in Thesis fuerat ostentatio Discipulorum? at hoc non Discipulos docere, sed ab iis doceri est.

Imo dum tuas toto Belgio Theses, ut facis, disseminas sparsis 1200. etiam Exemplaribus, id te credamus agere, ut omnes ubique intelligant, non quid tu doceas, sed quæ, & quanta fuerit in defendente tuo ingenii ostentatio. Ridi-

culum inventum, ac malignum ! quo *plura non vera*,
 plura non Catholica *defendas*, Adversarios turpiter ca-
 lumnieris, quidquid lubuerit impunè effutias : nam si
 quis, cujus interest, hoc te nomine postulet, in promptu
 est defensio : *juvenes multoties contra proprios Præsidentes*
ostentationis ingenii gratiâ plura non vera defendunt :
 nec cerebri hoc tui inventum est ; didicisti ab iis, qui
 cum deprompta fideliter, ac descripta è Lovaniensium
 Thesisibus Specimina defendere Romæ satis non possent,
 id demum artificii fraudulenter excogitarunt, quo Ro-
 manas aures eluderent, illustriq̃ adeo charitatis & ju-
 stitiæ exemplo, ut reos Præsides absolverent, in innocen-
 tes defendentium humeros culpam conjecerunt : at ita
 herculè qui agitis, quin & arte eadem, & operâ dispersos
 passim in libellis vestris errores Typographis affingitis ?

Et verò novas continuo, & novas Theses edere non
 cessat pruriens ejus ad scribendum manus, sed eodem
 omnes odore perfusas. His longas exhibet observationes
 super 65. Propositiones ab INNOCENTIO XI. justissimè
 condemnatas : operosè hic sudat, ut in earum Authores,
 originemq̃ inquirat. Mallem herculè in quinque Pro-
 positiones Jansenii, & damnatos Baji articulos utiliore
 commentarium scriberet, nec id tantum inquireret, qui
 primi earum Authores fuerint, quod manifestum est ;
 sed illud in primis, qui duræ adeo cervicis, & perfrictæ
 frontis hodiedum etiam inveniantur, qui sub doloso
 cinere

ET INFELIX CONCORDIA. 63

cinere Bajo-Jansenianum ignem novas agunt in flammis, frustra è colle Quirinali Apostolicâ Sede toties fulminante : nec longo aut labore aut itinere opus est, nec in ultimam usque Thulen navigandum, habet, quos quærat, in Patria, imo domi suæ habet, quos inveniat.

Neque hic, Lector, conviciari me putes, quod Baji Janseniique erroribus D. Gummarum videar aspergere; gratificor homini, amat enim illa nomina, nedum his terretur aut offenditur vir intrepidus. Mihi non credis? ipsum audi? *Cum pueri* (inquit pertinente ad Theses suas 3. Martii 1684.) *ostendunt se nosse, quod lemures nocturni sint chimerae, hi ultra non accersuntur ad illorum terrorem. Quorsum igitur nunc iterum repetitur hoc toties detectum sophisma, ita Lutherus, ita Calvinus, &c. Bajus, Jansenius, ergo male, ergo hæreticè. Audivi, qui, hoc pertinens cum legeret, Catholicam multorum indignationem festivo nec illepedo, sed juvenili epigrammate abstergeret. Hoc autem à me huc transcribi ætas & dignitas non patitur. Atque adeò hæc satis, respiret nunc aliquantulum Eximius, ego interim ad Eruditissimum.*

A R.